

nedeljski Primorski dnevnik

Leto XIII - št. 191 (3726)

TRST, nedelja 11. avgusta 1957

Cena 30 lir

Svetovna proizvodnja energije

*Nekaj važnih, nedolgočasnih števil in
drugih podatkov, ki so podlaga mednarod-
nih gospodarskih in političnih dogodkov*

V zadnjih 27 letih se je svetovna proizvodnja energije podvojila, tako da je lani dosegla 3,718 milijonov ton ekvivalenta premoga. Za tem povečanjem se skrivajo velika nesorazmerja pri povečanju proizvodnje posameznih vrst energije. Pri splošnem dvakratnem dvigu proizvodnje se je n. pr. proizvodnja surove nafte povečala štirikrat, hidroenergije 4,5-krat, zemeljskega plina pa več kot petkrat. Zaradi takega razvoja sta zemeljski plin in hidroenergija precej zvišala svoj delež na račun premoga, medtem ko je leta 1929 dajal premog 77,2 odst. celotne svetovne proizvodnje energije, je padel njegov delež kar na 50,9 odst. V tem razdobju se je povečal delež nafte od 15 odst. na 30 odst., zemeljskega plina s 4,1 odst. na 11 odst., a hidroenergije s 3,7 odst. na 8,1 odst.

Če pa upoštevamo dvig proizvodnje po posameznih področjih, potem je nesorazmerje še večje. Proizvodnja zemeljskega plina, ki je danes na tretjem mestu med viri energije, je dejansko dosegla velik obseg samo v Severni Ameriki, kjer daje danes četrtino celotne proizvodnje energije v primerjavi z 8,5 odst. v letu 1929.

Če pa analiziramo področja, kjer proizvajajo energijo, predstavljajo samo zahodna Evropa, ZSSR in Kitajska ona področja, kjer ni prišlo do zadnjih sprememb v odnosih posameznih virov energije. Na teh področjih predstavlja še vedno premog glavno energijsko podlago gospodarstva.

Za bežen pogled na podatke o proizvodnji energije, kaže vso ostrino energetskega vprašanja v zahodni Evropi, kar je brez dvoma zelo važen razlog za forsiranje gradnje jedrskih elektrarn. Pri splošnem dvigu proizvodnje energije v svetu, ki se je povečala dvakrat, se je evropska proizvodnja dvignila samo za 17 odst. To relativno pomanjkanje energije v zahodni Evropi pa postane jasno šele ko primerjamo zahodnoevropsko proizvodnjo in potrošnjo energije, iz česar se vidi, da je zahodna Evropa vedno bolj odvisna od uvoza z drugih področij. L. 1955 je mogla zahodna Evropa zadostiti samo 88 odst. svojih potreb z lastno proizvodnjo. Vse ostalo je uvažala v glavnem iz Srednjega vzhoda. Na ta način postaja jasno, da področje Srednjega vzhoda ni samo iz političnih ozir, temveč tudi iz vsake krize

na tem področju v zvezi s prenehanjem oskrbovanja z nafto, kar lahko iz zveze določeno neravnotežje v gospodarskem mehanizmu zahodne Evrope. To je dokazala tudi sušeska kriza. Danasnji položaj se precej razlikuje od predvojnega, ko je zahodna Evropa še leta 1937 izvažala energijo.

Kritje precejšnjega dela evropskih potreb z uvozom z drugih področij pa ne pomeni vedno negativnega pojasa. Dejstvo, da krijejo vzhodna Evropa, ZSSR, Kitajska in Severna Amerika svoje potrebe, je delno posledica blokirske politike in napetosti v mednarodnih odnosih v povojnih letih. To je imelo določene posledice na mednarodno trgovino na tem odseku. Zdi se, da v forsiranju proizvodnje nafte v posameznih področjih ZDA, v pretiranju deleža premoga v gospodarstvih vzhodne Evrope, ZSSR in Kitajske, kažejo v določen meri na strateške vzroke in želje, da se vsaj na tem važnem odseku odstrani odvisnost od uvoza iz inozemstva. Kot posledica tega se cena kot element svetovne razdelitve dela na tem področju poriva v določen meri v ozadje, kar prihaja posebno do izraza v odnosu na proizvodnjo nafte na Srednjem vzhodu.

Srednji vzhod razpolaga z najbogatejšimi rezervami nafte. Njena proizvodnja se je tam povečala od l. 1929 do 1956 za čez 25-krat in danes predstavlja z 227 milijonov ton okrog 7 odst. svetovne proizvodnje energije. Od tega trošijo samo majhen del na tem področju. Ni dvoma, da so restriktivna praksa petrolejskih družb na Srednjem vzhodu, odpor ameriških petrolejskih družb proti uvozu nafte s Srednjega vzhoda v ZDA, prepoved izvoza strateških artiklov na Vzhod, težnje k avtarhiji v državah vzhodnega bloka, določen odpor petrolejskih družb, da investirajo v politično negotovih področjih, pripevali k dejstvu, da na primer proizvodnja nafte na Srednjem vzhodu se ni dosegla tiste količine, ki bi jo mogla spriti velikega bogastva v rezervah in nizkih proizvodnih stroških.

Ta zaostritev proizvodnje sprito potenciala je morda še bolj izrazita pri hidroenergiji. Medtem ko razpolaga Afrika z zelo bogatimi potencialnimi viri hidroenergije, je njen prispevek v proizvodnji na tem odseku znašal leta 1956 manj kot en odstotek. Točno je, da se hidroenergija ne more prenašati na velike daljave in da

zaradi tega v precejšnji meri pada zanimanje posameznih dežel za razvoj hidroenergije izven njenih meja. Prav tako tudi privatni kapital — v precejšnji meri iz straha pred morebitnimi nacionalizacijami — noče vlagati večjih vsot v tuji državi, toda hidroenergija se lahko izkoristi za proizvodnjo artiklov, ki zahtevajo velike količine električne energije in na ta način, da se posredno spremeni v izvozni artikel.

Tipičen primer predstavlja proizvodnja aluminija. Očitno je, da današnja zemljepisna razdelitev proizvodnje aluminija ni vedno v skladu z načelom najnižjih stroškov in se ne razvija vedno v krajih, kjer so najcenejši viri električne energije. Druga možnost za povečanje proizvodnje hidroenergije so n. pr. načrti tipa JUGEL-EKSPORT. Zamisel tega načrta je, da se izkoriščanje bogatih energetskih virov v Jugoslaviji finansira s sredstvi sosednih držav. Odplačevanje teh sredstev naj bi se izvršilo z izvozom električne energije v te države. Ta načrt bi lahko postal vzor za povečanje aktivnosti energetike tudi na drugih področjih.

Energetski odsek predstavlja področje z visokim organskim sestavom kapitala in zahteva precejšnja sredstva, ki se amortizirajo šele po dolgem času. Javna notranja in zunanja sredstva igrajo vedno večjo vlogo. Potrebno je poudariti, da mednarodne kreditne ustanove aktivno sodelujejo pri finansiranju energetskih načrtov, čeprav njihovo delovanje se ne zadostuje. Od vseh posojil mednarodne banke za opremo in razvoj, ki so bila dana državam Latinske Amerike, so okrog 49 odst., t. j. 307 milijonov dolarjev izkoristili za razvoj proizvodnje električne energije.

Analiza dosedanjega razvoja proizvodnje energije na svetu kaže, da je bila na tem področju svetovna razdelitev dela iz strateških ali pa nekih drugih vzrokov manjša kot pa n. pr. glede surovin in hrane. No, bodoča krepitev mednarodnega gospodarskega sodelovanja na tem polju, bo odvisna v veliki meri ne samo od popuščanja mednarodne napetosti in zmanjšanja bloksovskih teženj, temveč tudi od zamenjavanja finančnih sredstev za izkoriščanje energetskih virov v državah, ki razpolagajo z bogatimi potencialnimi viri energije in majhnimi sredstvi za njihovo izkoriščanje.

DR. ST. BARAČ



V središču zanimanja svetovnega javnega mnenja je bil poleg komentiranja sestanka Tito-Hruščev v Romuniji, obisk Hruščeva, Mikojana in Gromika v Vzhodni Nemčiji in obisk predsednika Severnega Vietnama Hočiminh v Jugoslaviji. Zgoraj sta Hruščev in Otto Nuschke, podpredsednik vzhodnonemške vlade in voditelj krščansko-socialne stranke. Spodaj: predsednik Hočiminh in predsednik Tito med razgovorom na Brionih.

PRAVA SRAMOTA ZA ŠKOTSKE IZBRANE FANTE V OMANSKI PUŠČAVI

Proti 200 (tako pravijo) beduinom ne morejo brez reakcijskih letal

Angleški general Robertson je bil prisiljen zapovedati prekinitev ofenzive proti vasi Firk pri Nizvi - Pričakuje se soglasen sklep vseh devetih članic političnega odbora Arabske lige, da proti angleškemu napadu na Oman protestirajo pri Varnostnem svetu OZN

KAIRO, 10. — Iz Bahreina ob Perzijskem zalivu poročajo, da so na področju Firka britanska letala odvrkla imanovih oddelkov 194 bombe. V tem napadu sta bila dva štirimočna bombnika «Shackleton» in dva reakcijska lovca. Letala so metala bombe z višine 1000 m.

Odločitev za bombardiranje sovražnih položajev je bila sklenjena na sestanku med letalskim maršalom Sinclairom, poveljnikom zračnih sil v Perzijskem zalivu, in generalom Robertsonom, glavnim poveljnikom sedanjih operacij. Na tiskovni konferenci, ki jo je imel po tem sestanku maršal Sinclair, je dejal, da so sile, ki prodirajo proti Firku in Nizvi natele včeraj na organiziran odpor sovražnika, ki je dobro izvežban in na skrbno pripravljenih položajih. Poudaril je, da so tudi uporniki streljali na napadajoče čete iz majhne razdalje, medtem ko bojavniki domačih plemen streljajo po navadi iz velike razdalje. Sinclair je dodal, da je bilo na sestanku z generalom Ro-

bertsonom sklenjeno, da bodo sultanove in britanske suhozemne sile ostale za sedaj na mestu, da ne bodo napadle, medtem ko bo letalstvo imelo nalogo «slabiti uporniške položaje, da se bo tako pripravljala nova ofenziva».

Maršal Sinclair je tudi izjavil, da so dobro vedeli, da na področju, ki je bilo danes zjutraj bombardirano, eni civilnega prebivalstva. Dodal je, da na plantážah dateljnov in v oazah, ki so bile zasedene včeraj med Rado in Firkom, niso nale-

teli na upornike, marveč samo na civilno prebivalstvo, ki je prijateljsko sprejemalo prodirajoče čete.

Britanski viri vedo povedati, da so pri včerajšnjih borbah imeli Britanci in sultanovi oddelki zelo malo izgub: 1 mrtvega in 1 ranjenega, a 7 vojakov je zadelo sončarica.

Politični odbor Arabske lige se je sestel danes popoldne v Kairu in je razpravljal o tem, da bi predložil britanski napad na Oman Varnostnemu svetu. Do sedaj se je izjavilo za to že sedem izmed devetih držav članic Arabske lige. Pričakuje se odgovora Libije in Iraka. Brž ko bosta ponovno sestali in bo sprejel uradno resolucijo. Kot se zdi, bo položaj v Omanu predložen v proučitev Varnostnemu svetu, «ker pred-

stavlja grožnjo za svetovni mir».

Med današnjo sejo je vodja imanovega urada v Kairu, Mohamed Harsy, prikazal razvoj položaja v svoji deželi. Poudaril je med drugim, da je Velika Britanija s podpisom spogodbe iz Sibaa leta 1920, priznala neodvisnost imanata.

«Samo leta 1955, ko so petrolejske družbe objavile, da so odkrile petrolejske vrelce v moji deželi, so Angleži začeli kar nenkrat dvomiti v našo neodvisnost in so vdrli na naše ozemlje. Naša borba se vodi v imenu vsega arabskega naroda in mi računamo na podporo vse Arabske lige, da bi tako zatrli imperialistični napad».

Agencija AFP poroča iz Beiruta, da nihče ne ve povedati, kje bi bilo mogoče najti pravo besedilo pogodbe, ki sta jo leta 1920 pod-

pisala omanski iman in mu-

skatski sultan. Arabska liga in pristajali imana Ben Aja trdijo, da je s tem dokumentom zagotovljena neodvisnost Omata, kateremu se je muskatski sultan odrek. Zlasti bo važna pogodba takrat, ko bi o tem razpravljali Varnostni svet ali pa generalna skupščina OZN.

Vse, kar je v zvezi z «akcijo v Omanu», je precej zamotano, nejasno in protislovno.

Pogodba o neodvisnosti imanovega ozemlja je bila podpisana, a besedila ni mogoče najti nikjer. Dokler ni vedeli za petrolejske vrelce na tem ozemlju, so Angleži priznavali imanovo neodvisnost; brž pa, ko so petrolejske naftne, so si izmislili vse mogoče, da bi dokazali, da pravzaprav ni tako priznavanje neodvisnosti mogoče, da v zgodovini kaj podobnega še ni bilo itd. In pogodbe ni nikjer. Ne sultan je nima ne Foreign Office.

Podobna protislovja, so glede borbe in sil, ki si stojijo nasproti, Britansko po-

veljstvo je v začetku govorilo o imanovih vojaških silah, sila omalovaževalno. Navpravi vsako napredovanje britanskih in sultanovih oddelkov. Moral so se lotiti «mehanizma sovražnika» s silovitimi letalskimi napadi.

A prav sinoči je imanov predstavnik v Kairu izjavil, da so Angleški bombniki podpoloma porušili mestce Bulho in še neko bližnje vas, pri čemer je bilo mnogo civilistov ubitih. Kairski radio pa o tem poroča še, da ta dva kraja nimata pravnobene vojaškega pomena.



London leta 2000: «Ali je kaj novega na konferenci za razorožitev?»
(iz nizozemskega tiska)

FRANCE MAGAJNA:

Zgodbe
o poštenju

Takrat, pred polstotletjem, ko sem še bival v velikem Chicagu, mi je prijatelj pismonosa nekega dne prinesel zanimivo pošto dopisnico. Navadna dopisnica je to bila in na njej je bilo nekaj vrstic tiskanega besedila. Imela je za neko neverjetno posebnost: na vsakem koncu sta bili dve zarezi in skozi ti dve zarezi je bil vtaknjen lep nov svinčnik. Radrliko na enem koncu besedila na dopisnici se je pa bralo takole približno: »Dragi prijatelj! Sprejmite ta svinčnik kot skromen dar naše tovarne. Ko ga boste preizkusili, boste spoznali, da je najodličnejše kvalitete. Prepričani smo, da boste odšli kupovali samo to vrsto svinčnikov.«

Pustimo ob strani dejstvo, da je to eden od zelo navadnih načinov ameriške reklame: kot posebnost ni to nič. Posebnost je šele v tem, da smo naslovljenec to svinčnik tudi posteno prejel. Niso se »izgubili« med potjo, kot bi se v evropskih deželah prav gotovo (vsaj pretežno) zgodilo.

Ni ravno dolgo tega, ko je ljubljanski Pavliha preizkusil poštnje svojih domačih odjemalcev. Nekatere kolodvoru je postavil majhno stojnico, ki naj »avtomatično« prodaja izvoze tega salivnega lista. Na stojnici je bila tablica, ki je prosila, naj si vsak sam postrže in da naj denar za izvoz spusti v zbirni pritrjen puščico. Visok kup izvodov je na stojnici čakal poštnih odjemalcev. Uspeh je bil pač odličan. Vsi izvozci so izginili, izginili je tudi morebitni izkupicek nekaterih iz puščice in Pavlihaovi so bili veseli, da so vsaj stojnico dobili še tam!

To dejstvo se ne dokaže, da smo kronični nepoštenjaki. Zdi se nam celo nekako junaško, če moramo v svojo korist izrabiti nalivnost bližnjega. Še pohvalimo se radi, kako smo tega ali onega naplatali, preprečevali, nabirali in tako dalje. Zbavajo se nam zdi in koristno je obenem tudi. Ali ko bi se kdo drznil očitati nam zavoljo tega nepoštenost, ga gremo tožiti zaradi obrekovanja in razžaljenja časti.

Naj povem iz Amerike še nekaj! Tramvajске proge (če jih v tem času ne niso opustili in nadomestili z avtobusi) so tam razpredene po vsej deželi. Nekatere v bližini Pittsburgha je ena, kjer plačate vozno ob izstopu in ne ob vstopu. Ob izstopu poveste spovednik, od kod se že vozite. In povem vam vsoto, ki jo morate plačati. Z lahkoto ga opeharite, a tega ne storite, ker ste ponosni, da vam družba toliko zaupa. Morebitni »slepi« potniki pove na koncu vožnje, da nima fیکا, pa se mu zato nič ne zgodi. Štromak je kaj škromak in treba je za njim potrpeti. Bo pa drugič plačal!

Na največjem newyorškem kolodvoru (ki je globoko pod zemljo) naletite na restavracijo, ki je velika kakor muzej. Celotno rajdo velikih obednih stoli, v tej restavraciji si vsak gost sam postrže. Z lahkoto ga opeharite, a tega ne storite, ker ste ponosni, da vam družba toliko zaupa. Morebitni »slepi« potniki pove na koncu vožnje, da nima fیکا, pa se mu zato nič ne zgodi. Štromak je kaj škromak in treba je za njim potrpeti. Bo pa drugič plačal!



Etiopijska je še vedno zelo nerazvita. Na sliki vidimo zelo primitivno izdelan plug, ki komaj preobrablja sicer rodovitno zemljo te zaostale dežele



Strahoten kotiček na enem izmed otokov, kamor so se zatekli zadnji častilci boga Sonca

Pribežališče zadnjih častilcev Sonca
se imenuje Tiki ali pa tudi Markezi

Mnogo je še skrivnosti, ki jih skriva neizmerna planjava oceanov. Po njih so raztreseni otoki kot drobna zrna. Zaprta so ali pa prebiva na njih ljudstvo, po svojih navadah primitivno, naravno, ki ga ni zajela ne civilizacija ne sodobna kultura. A marsikje so še ljudstva, zadnji ostanek starih kultur, ki so še danes žive v sodobni civilizirani družbi, a njih izjava se nič ne zavedamo, ali pa se nečemo zavedati, še manj pa priznati.

Kdo se ni čul o prastarem ljudstvu, ki je častilo sonce. Pa je izumrla ta ljudstva, pravijo. Morda. Toda nedavno smo mogli brati, da so neki raziskovalci odkrili na zapuščenem otoku Markezi, še zadnje ostanke tega ljudstva. Ste brali knjigo »Kon - Tiki«? Malo jih je, ki je niso brali. Zlasti med mladino. Tudi film so o tem napravili. Dosti poguma je

pokazal junak Thor Heyerdahl, Norvežan, ki je preplaval s svojim primitivnim splavom tako dolgo in nevarno pot čez oceane. Tiki je ime za otoke Markezi, ime, ki ga rabijo samo domaćini. Markezi pa je nastalo šele pozneje. S tem imenom nazivajo to otočje Španci, ki so te otoke prvi odkrili. Bilo je to leta 1595. A Tiki je tudi bog Sonca. Božanstvo, ki ga častijo in poznajo domala vsa ljudstva na otokih in otokih, ki so raztreseni po Pacifiškem oceanu.

Osem je teh otokov, ki se imenujejo Tiki ali Markezi. A na enem med njimi, na otoku Fatu Hiva, je sedemsto dolin, sedem svetih dolin, kamor ni smel nihče stopiti, zlasti ne bele. Med temi osmimi otoki je le šest obljubljenih. Vsi so zelo majhni, saj je največji med njimi komaj 65 km dolga. Vsi ti otoki so vulkanskega izvora. Vegetacija je slaba, a

tista pa, ki je, je vsa v dolinah. Mnogo sonca je na teh otokih. Sicer pa ni nič čudnega, saj so le nekaj južneje od ekvatorja. Znameniti raziskovalec James Cook je vedel povedati, da so v njegovem času, leta 1775, bili ti otoki bolj naseljeni, kot danes. Po njegovih podatkih je bilo v tistem času na teh otokih okoli sto tisoč prebivalcev. Danes jih je komaj 3600.

Zgodba o bajnem potovanju boga Sonca je že prastara. Ze dva tisoč let pred našo dobo so neka plemena iz Južne Amerike morala zapustiti svojo domovino, ker jih je preganjalo in napadalo ljudstvo Maya. Najprej so se umaknili na področje reke Amazona, a ko so jih tudi tam napadali, so se zatekli na Pacifik, ki je bilo njih zadnje zatočišče, zadnje pribežališče. Niso vedeli, kam gredo, ne kje se bodo ustavili. Samo smer so poznali: pot njih

boga, pot sonca. Sonce jih je vodilo proti tistim, osamljenim in zapuščenim otokom. Tam so se ustavili. In na otoku Fatu Hiva, kjer je sedemsto svetih dolin, so imeli svoje obrede, ko so častili svojega boga.

Ce se ozremo nekoliko v zgodovino, lahko vidimo, da so bila vsa preseljevanja narodov od vzhoda proti zahodu ali od zahoda proti vzhodu. Po sončni poti.

Vsa stara ljudstva so častila sonce. Ponašal se nadejajo dokazi o tem. Človek ni vedel o naravnih pojavih, to, kar vemo mi. Ni si vedel razlagati ne bliska ne vetra, ne groma, ne potresa, in ne tako skrivnostnega potovanja tiste prečudne krogle, vse žareče, ki te slepi, če gledaš vanjo, in ki vse dneve brez prestanka potuje po nebu. Zjutraj se prikaže na eni strani neba, potem leze vedno višje, vedno višje, dokler se zvečer ne pogreze ne

kam tja zadaj in ni ga več. Do drugega jutra. A potem pridejo zvezde in luna, ki svetijo namesto sonca, a ne tako lepo, niti ne tako močno, in ne dajejo toplote. Čudež je bilo to potovanje za prve ljudi. Zato so sonce častili po božje. Hvalili so ga in se mu dobričali, ter se ga bali takrat, ko je mrknilo. Se dandanes se mnogi nekako boje sončnega mrka. Tudi živali, ki čutijo naravo, kot jo je čutil prvotni človek, se vse preplahne pokrijejo ob sončnem mrku. Vendar pa mi več ljudstva, ki bi še na ta način častilo sonce, kot



Dekle z otoca Tiki

»NAJPOPOLNEJŠE BITJE« - ČLOVEK - ZARES NI TAKO POPOLNO

Začelo se je, ko se je zaročenec
začel oblačiti v ženske obleke...

Dekle, ki ni bilo dekle, si je želelo - dekleta - Ko Robert postane Roberta, zavrže svojo ženo in tudi otroke - Angleški kontraadmiral izgubi plemiški naslov, ki mu ga odnese nečakinja, ki je postala nečak

Pred dnevi, bilo je točno 29. julija, je agencija »Ansa« prinesla vest, ki jo je po njej posnel skoraj ves italijanski tisk in tudi del tujih časopisov. Sicer ni slo za kdove kakšen važen dogodek, pač pa za nevsakdanjo igro prirode. Vest je namreč govorila o dekletu Violante M. iz neke vasi pri Neaplju, ki se je prelevila v mladenčca. Poročilo je nadalje povedalo, da si bo Violante, ki si je po spremembi spolja nadela ime Italo, sedaj lahko izpolnila želje, po katerih je toliko let hlepela, ki pa si jih prej ni upala niti izraziti. Bivša Violante, ali sedanjí Italo ni imel kdove kakih želja. Hotel bi bil le postati mornar v vojni mornarici, hotel bi bil igrati v domači godbi na pihala, ki je samo moška, in želel si je - dekleta. Da, dekle, ki ni bilo dekle, si je želelo dekleta. Danes so vse te tri želje uresničile, to da pot do tega je bila dolga.

Italov krajevni župan je po poklicu kirurg. Od tedaj, ko so se pri bivši Violanti pojavljali prvi simptomi, ki so kazali, da dekle ni pravo dekle, je minilo več let, in omenjeni kirurg je šele s petnajstimi operacijami dekle spremenil v fanta. Toda že takoj v začetku moramo pribiti, da bi so v takih primerih kirurški posegi v večini primerov bolj stranskega pomena, kajti vsa teža teh čudnih »prirodnih iger« je bolj psihološkega kot fiziološkega značaja.

O tem je kar dovolj dokazov in tudi čtiva. Ko sem pred leti v čakalnici nekega znanega slovenskega kirurga lital po revijah, sem v nekem slovenskem strokovnem časopisu zasledil dolg, s slikami opremljen članek o deklicah. Članek je bil dovolj zgovoren, še bolj bogat s podatki in v razlagi pa je bil sam kirurg. Na srečo pa je bil gornji primer kmalu ugotovljen in zdravniški poseg takojšen, tako da ni dekletce, ki se je kaj kmalu razvil v krepkega kmečkega fanta, pretrpelo vseh onih duševnih borb in muk, ki so jih morali prenesti številni drugi ljudje, s katerimi se je mati priroda prav tako kot z njo hudo poigrala. Vedeti namreč moramo, da taki primeri niti niso tako redki. In bilo jih je vedno, le da nam stari zapiski kaj malo o njih govore, kajti kako bi si mogli misliti, da bi v nekdanji mračnjski dobi tako ke epohaljšive, zavede kar je Poljakinja »brijljirala« kot sportnica, ne pa več kot sportnik, ki kmalu sli v pozabo.

Do tu smo omenili tri primere, ki pa so v primeri z drugimi zelo enostavni, rekli bi vsakdanji. Kronika pa nam nudi še vse bolj zapletene primere. Najbolj zapleten in najdaljši proces njene dokončne prelevitve v moškega pa ni bil pri kirurgu, ampak pri psihiatru. Danes Joyce ni več Joyce, ampak Robert in celo dr. Robert in je rentgenolog v eni londonskih bolnišnic. Robert Allen je tudi poročen z neko uradnico z borze dela, kamor je še kot Joyce pogosto zahajal iskal službe, ker iz znanih duševnih razlogov ni nikjer ostal dalj časa. Sicer pa ne smemo misliti, da je bilo delo psihologa z Robertom-Joyce tako čudovito in učinkovito. Robert je tudi v novem zakoncu doživljal se težke križe in njegova žena je morala marsikaj pretrpeti. O tem najbolj govorno pričajo knjiga, ki jo je o tem napisal sam dr. Robert Allen in kjer si lahko ustvarimo nekaj medlo sliko o neverjetno velikih duševnih borbah in trpljenju, ki ga je preživela najprej Joyce, ki se ni bila Robert, in nato Robert, ki je bil se nekaj časa Joyce



Michael Kim Harford v svoji sobici v gledališču v Brightonu. Sedaj je Kim gledališki igralec. Sminka ga pa njegov - mož Patrick O'Lynham, kajti Kim je bil prej, kot vemo, ženska

vojnem času pa skoraj ni leta, da bi ne zabeležili in javno obravnavali kak tak primer. Največ prahu je menda dvignil primer poljskega dekleta, ki se je spreminila v fanta. To je tudi razumljivo, ker je bilo dekle znano kot velik sportnik. Njeno ime je bilo pogosto na straneh sportnih časopisov in rubrik in zato je bila njena »prelevitev« je prava senzacija. Ker pa je Poljakinja »brijljirala« kot sportnica, ne pa več kot sportnik, ki kmalu sli v pozabo.

Do tu smo omenili tri primere, ki pa so v primeri z drugimi zelo enostavni, rekli bi vsakdanji. Kronika pa nam nudi še vse bolj zapletene primere. Najbolj zapleten in najdaljši proces njene dokončne prelevitve v moškega pa ni bil pri kirurgu, ampak pri psihiatru. Danes Joyce ni več Joyce, ampak Robert in celo dr. Robert in je rentgenolog v eni londonskih bolnišnic. Robert Allen je tudi poročen z neko uradnico z borze dela, kamor je še kot Joyce pogosto zahajal iskal službe, ker iz znanih duševnih razlogov ni nikjer ostal dalj časa. Sicer pa ne smemo misliti, da je bilo delo psihologa z Robertom-Joyce tako čudovito in učinkovito. Robert je tudi v novem zakoncu doživljal se težke križe in njegova žena je morala marsikaj pretrpeti. O tem najbolj govorno pričajo knjiga, ki jo je o tem napisal sam dr. Robert Allen in kjer si lahko ustvarimo nekaj medlo sliko o neverjetno velikih duševnih borbah in trpljenju, ki ga je preživela najprej Joyce, ki se ni bila Robert, in nato Robert, ki je bil se nekaj časa Joyce

še vse bolj zapleten pa je primer Roberta Cowella. Kot deček se je lahko ponasjal kot dober sportnik; ze pri 17 letih je postal avtomobilski dirkač, kmalu nato je že sedel v letalo kot pilot in končno se - za ljubil. Ker se je rad preoblačil v žensko, se je z zaročenko spri. Vmes je prišla še vojna in Robert stopi v vojno letalstvo. Ker ga »križa« preoblačanja, za nekaj časa mine, se z zaročenko spravi, nato tudi poroči.

MAURICE LEBLANC

2.

ARSENE LUPIN SE ŽENI

Brez vzroka je vojvoda odpustil svojega hišnika in voznika. Ni ju pa upal nadomestiti z dvema drugima, ker se je bal, da ne bi dobil kakšnih Lupinovih pajdašev v hišo. Docela je zaupal samo osebnemu slugi Hiacintu, ki je bil že štirideset let pri hiši. Ta je moral potem skrbeti za gospodarstvo in hlev.

In da bi ga opogumila, mu je Angelika rekla: »Res ne razumem, česa se vendar bojiš, oče. Nič ne na svetu me ne more prisiliti o to neumno poroko.«

»Hudiča, saj se tega ne bojim!« »Česa pa, oče?«

»Ali mar vem? Ugrabljenja... vloga, nasilnost! Nedodoma zločinec nekaj nam nevaru in prav tako je zanesljivo, da naju povsod obkrožajo vohuni.«

Nekoč popoldne je dobil časnik, v katerem je našel naslednji članek, podrtan z rdečim svinčnikom: »Slovesnost podpisovanja zakonske pogodbe bo danes v palači vojvode de Sarzeau-Vendome. Slava bo intimo in se ga bo udeležila le nekaj najbližjih znancev, ki bodo zaročenca čestitali. Arsene Lupin bo predstavljal princa de Laroche-Foucauld-Limours in Chartreskemu grofu, pričrma svoje neveste, osebnosti iz svoje okoliščine, ki se bodo udeležile poroke; namreč gospoda

policijskega predsednika in gospoda ravnatelja norišnice.«

To je bilo pa le prehuodo. Deset minut nato je vojvoda oddal po svojem slugi Hiacintu tri pisma za pnevmatično pošto. Ob štirih je sprejel v Angliki naznanostni tri svoje nečake: Paula de Mussyja, debelega, nerodnega gospoda, Jacquesa d'Emboisa, ki je bil majhen, plazen in rdeč v obraz, in naposled Anatola de Caorcha, ki je bil prav tako majhen, suh in bolehen.

Vai trije so bili že ostareli samci, brez elegancije in odlične vnanjosti. Sestanek ni trajal dolgo. Vojvoda je napravil bojni načrt, pravzaprav načrt za obrambo, in je izdal njegovo prvi del z naslednjimi odločnimi besedami: »Angelika in jaz zapustita se danes ponoči Pariz. Umešnila se bova na posvetu v Bretagni, Raucnam na vas, dragi nečaki, da nama boste pri tem odhodu pomagali. Ti, Emboise, me boš prišel iskat z svojim zaprtim avtom, vi, Mussy, boste prišli prav tako z avtom in boste tako prijazni, da se boste z mojim slugo Hiacintom pobrižali za prtljago. Ti, Caorche, pa pojdi na Orleansko postajo in naroči spalni vagon za vlak ob desetih in štirideset minut. Ali veš?«

Konec dneva je potekel brez kakšnega nenavadnega zapletljajja. Po jedi je veli

ane, NEDELJA, 11. avgusta
Suzana, Bolemir
ce vzide ob 4.59 in zatone ob
1. Dolžina dneva 14.22, Luna
e ob 19.22 in zatone ob 5.56.
ri, PONEDELJEK, 12. avgusta
Klara, Veselka

Novo cline, 14.30: «Vse mesto
obtožuje», Peppino in Tito
De Filippo

Ariston. 21.15: «Lisbon». Technicolor. R. Milland in M. O'Hara
Armonia. 20.00: «Huk. krik,

Lincus. Technician. R. Hughes
Secolo Sv. Ivan. 20.30: "Jutri b
jokala.
Skejan. 20.30: "Moja žena
stara svojega moža.
Stadio. 20.30: "Kakja tajna
Cinemascope. R. Widmark.
Valmaura. 20.30: "Nasilizna.
nicolor. G. Ford, B. Stanwy
Rojan. 20.30 in 22.00: "Ester
baa. Cinemascope. J. Chand

RAZNA OBVESTILA

Prosvetno društvo alpo grad
iz Nabrežne sporoča vsem
cem, ki so sodelovali pri t
svojo zbiru, da se udeležijo
vaje, ki bo v torek 13. t. m.
20.30 v društvenih prostorih.

Godbeno društvo iz Nabre
praznuje v nedeljo 18. avg
60-letnico svojega obstoja.
priliki prirediti na trgu god

MALI OGLAS

NOV SIVALNI STROJ, iz
priložnost, 19.500 lir. Drug
lukusno omariko 29.500 lir.
marice za sivalne stroje 1
fir. Cene, ki se še niso
Obišle nas: Ruggiero
Tiri, Korzo Garibaldi 10
DAREM INSTRUKCIJE,
ugodna. Naslov Uj. Roma 15
VESPE, AVTOMOBILE, K
SAB IN SIVALNE STROJE
in rabljene si ogledte brez
veznosti, različne namo
delne, razna starila d
potrebni, listnami, odpr
najhitreje in dalje vsa pot
pajnsalja tivr. Beltram, Trst.

KOLESA, znižana cena 7.000
Motorna kolesa 44.000 lir,
Ija kolesa - darilne pakete
faktorja MARCON, UL. PI
3, Trst.

TELEVIZIJSKI SERDI 95.000
palcev znamke Kendy 95.000
drugi 17 palcev 70.000 lir; i
na prilika, prodamo. Telefon
95.460 v ponedeljek od 9. d
ir, od 17. do 19. ure.
V SEZANI, zaradi starost
odseltve, ugodno prodam pa
ob cesti (krasen položaj za
obrti), več gozdnih parcel in
nikov. Sežana 279, Petelin.

S. A. T.
AVTOBUSNE PROJEKCIJE
Trst - Sezana - Ljubljana
vsak dan iz Trsta ob 7.30
Opčin ob 7.50).
Trst - Sezana: petek

— iz **Sezane** ob 7.00 in 15.30;
 — iz **Sezane** ob 9.30 in
 — iz **Trsta**: v **Bane Sesljan**
Tržica: vsak dan ob 11.00
 — iz **Tržica**: ob 12.15;
 — v **Bane** - **Sesljan** ob
lavnjnikih: 8.40, 13.25.
 — ob **praznikih**: 8.10.
 16.30.
 — v **Bane** ob **delavni**
 5.50, 7.25, 9.40, 18.30, 19.55
 — ob **praznikih**: 7.00.

20.10.
Z Opčin v Sesljan (k
šče) ob delavnikih: 9.20,
14.05, 17.55;
— ob praznikih: 9.20,
12.15, 14.30, 15.45, 17.30.
Iz Bazovice - Trebše
v Sesljan (konalske): ob

nikih: 9.00, 10.50, 14.10.

TRST, UL. CICERONE
Tel. 38-136, 37-723; telex
IMPEXPORT - TRIESTE

I Z V A Z A :
*tekstil, kolonijalna blaga
in raznovrstne stvari*

ZA VSAKOVRSNINE KOMPENZACIJE

ŽAR ARTEMIZIA

VOZI *v vse kro
tudi v
inozem*

ič Ivan
♦ **EXPORT**

A IN TRDIH GORIV

CRISPI 14 — TEL. 93-502
MILJIZIE 19 — TEL. 96-510

Športni dnevnik

Svetovno kolesarsko prvenstvo na dirkulišču

Prvi dan velik uspeh Italijanov

dirkami delavcev. Predtekoje je 14. Osem dirkecev z najboljšimi časmi pride v četirtno. Najboljši čas od vseh je dosegel Italijan Gandini, tretji je bil Anglež Sheil, drugi pa Italijan Simonigh. Jugoslovani Pokupkec je vozil s Hvalandcem Van Bruggenom; z njega je premagal, vendar ni zmagovca čas meo najboljšimi. Stevilni tekmovalci pa imajo še vedno znatno slabši čas od P. kupca. V četrtinalni so prišli: P. kupca, (V.B.), Sheil (V.B.), Simonigh (It.), Gambri (V.B.), Geldermans (Hol), Danoyette, Pedersen (Dan.), Gieseler (Vzh. Nemč.).

ENOURNNA VOZNAJA. 1.0406", povprečno 134,06; 2. Chadiwick (V.B.) MV 135,08", povprečno 132.

V prvi skupini je zmagal Belgijec Verschueren, ki je prevozil 250 km. V drugi sta slavila 8 km. v spustu Timoner in Holandske Pierstra. Italijan Martino je bil sele sest. Kohlet je odstopil.

Sanderli si je osvojil svetovno prvo-stvo kategorije 250 km. Vodil je vseh kategorij, ki so tudi danes, močno več budih nasprotnikov, odstopitvi zaradi asfalta, taksi.

**Uspeh italijanskih
motoriev v Belfastu**

BELFAST. — Rezultati dirke za veliko nagrado Isterija, ki je predzadnja dirka za svetlovno motoklasično prvenstvo:

Kavrež 125 km (10 krogov, 120 km):

1. Taveri (S.V.) MV 56'43", povprečno 126,34%; 2. Provini (I.), Mondial 56'45", 125,21%; 3. Taveri (S.V.) MV 125,09%; 4. Chadwick (V.B.), 125,09%.

Kavrež 125 km (10 krogov, 120 km):

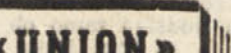
1. Taveri (S.V.) MV 56'43", povprečno 126,34%; 2. Provini (I.), Mondial 56'45", 125,21%; 3. Taveri (S.V.) MV 125,09%; 4. Chadwick (V.B.), 125,09%.

5. Miller (V.B.); 6. Webster (V.B.).

Dirko je motil dede, Italijan
Provinci, ki si je praktično že
osvojil prvenstvo, je dosegel
največjo hitrost v posameznem
krogu, in sicer devetem,
s povprečjem 129 km.

Odgovorni urednik
STANISLAV ZAVOD
Tiskarski zavod ZIT - Trst

KINO ŠKEDENJ



«UNION»

Svetovna znanja za
svetovalce od leta
1928 je v TRSTU
(UL. GHEGA 8-1)
tel. 2752 - 3059
Prokurator RAVNIK

predvaja danes 11. t. m.

**MOJA ŽENA
IMA RAJE
SVOJEGA MOŽA**

Zabavni glasbeni
cinemascope

Kino na Opčinah
predvaja danes 11. avgusta z začetkom ob 18. uri v
kino dvorani barvni film:
«**ODISEJ**»

Igrata: SILVANA MANGANO in KIRK DOUGLAS
Daneš II. t. m. ob 20. uri NA PROSTEM
Cinemascope barvni film:
«INDIJANSKI BES»

Igrajo: VICTOR MATURE, SUZAN BALL, JOHN

V ponedeljek 12. t. m. ob 18. uri ponovitev istega filma.

to tudi vsnitni sldove, ki se zakopljejo v meso, da jih n-
abis kar na mah. To korenini v srcih kakor vera. In kd-
premagal vero v eni noči? — Pa smo zahtevali od tega
stva, ki je skoraj še v povojih, da kar pozge malike in
za nami v novi vek svobode narodov.

Roke se mu tresejo od vznichenja, ko se obrača nestrp-
druga do drugega:

Še praznovorje... nopolitje: še babje vraže... babje (h)

iztrgati naivžem! Pa smo hoteli...
 in udari z roko po mizi!
 Jaz bi vas poljubil, gospodična...
 No, to bi vas pogledala! se smeje Milika.
 A Sever se ne da zmotiti:
 Od kraja je treba začeti. Z abecedo moramo začeti. Treznost
 preudarno kakor v šoli. Brez vseh pričakovanj, brez vseh
 bližnjic.

»Ali ne vidite, da ste razvozlali uganko? Tu je vzrok vsemu. Ne vem, našemu obupu in pesimizizmu. Pesimizem je v politiki. Ker smo pričakovali skokov, zato se skoraj nismo

nalnili z mesta. Pa prodirajmo počasi dalje — ped za ped — korak za korakom... »
 »falje si kozarec in ga izpije v dušku.
 »Naprej zastava Slave... »
 »se v hipu premisli:
 »Ne! To bi bil skok. Le malo počasi! »
 »az intoniram brez pomisleka:
 »... »

Fantje, fantje, le korajzo
za to rajzo žalostno!
Če ne bo nič, se le branimo!
Če bo kaj, pa le bezimo!
Fantje, fantje...

(Nadaljevanje sledi)

